

V Bruseli 9. 10. 2019
COM(2019) 456 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE
A RADE**

Čas prijať rozhodnutie o finančnom rámci Únie na roky 2021 – 2027

Príspevok Európskej komisie pre zasadnutie Európskej rady v dňoch 17. a 18. októbra 2019

ČAS PRIJAŤ ROZHODNUTIE O FINANČNOM RÁMCI ÚNIE NA ROKY 2021 – 2027

1. Čas na výsledky

Vedúci predstavitelia potvrdili v júni svoj cieľ dosiahnuť dohodu o budúcom finančnom rámci Únie do konca roka 2019. Odvtedy práca pod vedením fínskeho predsedníctva Rady pokračovala. V rámci nej sa zdôraznili oblasti spoločného záujmu, ako aj oblasti, v ktorých bude potrebný kompromis v záujme uzavretia vyváženej dohody, ktorá bude spravodlivá pre všetkých.

Dosiahnutie dohody o budúcom rámci do konca roku 2019 dá Únii opäť smer a odhodlanie. Prispeje k tomu, aby sa zabránilo rovnako vážnym oneskoreniam a prekážkam ako sú tie, ktoré boli zaznamenané na začiatku súčasného obdobia a ktorých účinky boli pociťované vo všetkých členských štátoch v rokoch 2014 a 2015. Tento cieľ je dosiahnuteľný, ale len so silným politickým vedením a odhodlaním nájsť riešenia, ktoré budú vo všeobecnom európskom záujme.

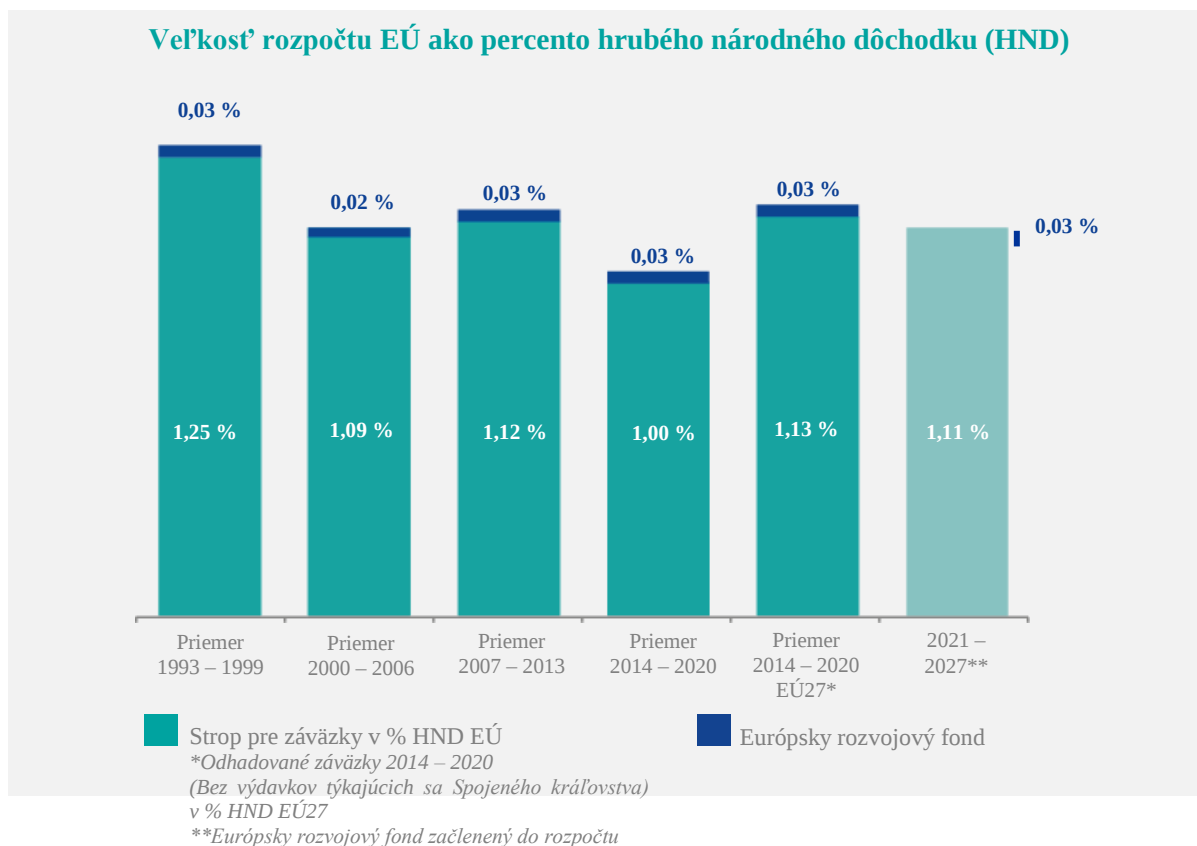
Októbrové zasadnutie Európskej rady bude príležitosťou pre vedúcich predstaviteľov, aby poskytli usmernenia týkajúce sa kľúčových parametrov budúceho rámca. Medzi tieto parametre patrí celková výška rozpočtu, rovnováha medzi oblasťami politiky, budúce financovanie rozpočtu a podmienky súvisiace s financovaním. Úlohou vedúcich predstaviteľov je nájsť spravodlivú rovnováhu spájajúcu ambície a realizmus. V plnej miere by sa mal zohľadniť postoj Európskeho parlamentu, ktorý naďalej háji ambiciózný budúci rozpočet.

Počas tejto záverečnej fázy sa bude Komisia naďalej usilovať o moderný, zjednodušený a pružný rozpočet, ktorý Únia potrebuje. Je to čas, kedy by sa inštitúcie mali spojiť, aby umožnili Únii úspešne zvládnuť nadchádzajúce desaťročie. Do začiatku nových programov zostáva len 14 mesiacov a je potrebné vykonať ešte veľa práce. Je čas dosahovať výsledky.

2. Rozpočet schopný naplniť očakávania

Finančný rámec na roky 2021 – 2027 musí poskytovať zdroje potrebné na plnenie pozitívneho programu schváleného v Ríme a Sibiu. Ide o jedinečnú príležitosť pretaviť priority stanovené v strategickom programe Európskej rady a v politických usmerneniach zvolenej predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej do opatrení. Celková úroveň prostriedkov budúceho rámca musí zodpovedať ambíciám Únie a zároveň spravodlivo zohľadňovať rozpočtové dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva.

Komisia navrhla dlhodobý rozpočet zodpovedajúci 1,114 % hrubého národného dôchodku EÚ27. Niektorí namietali, že rozpočet má byť obmedzený na 1,00 %, zatiaľ čo iní podporili volanie Európskeho parlamentu po vyššom rozpočte v objeme až 1,3 %. Tieto číselné údaje je nevyhnutné vnímať v kontexte danej situácie. V súčasnosti predstavuje dlhodobý rozpočet EÚ pre 28 členských štátov 1,03 % hrubého národného dôchodku EÚ28 vrátane Európskeho rozvojového fondu. Po odpočítaní výdavkov v Spojenom kráľovstve je to 1,16 % hrubého národného dôchodku EÚ27. Toto je správny číselný údaj na účely porovnania.

Úroveň navrhovaná Komisiou už predstavuje zníženie v porovnaní so súčasnou situáciou. Ide o realistickú odpoveď na vplyv odchodu jedného z veľkých prispievateľov do rozpočtu EÚ, ale umožňuje aj dôležité financovanie pre nové a vznikajúce priority.

Dlhodobý rozpočet tejto veľkosti by nevedol k výraznému a neudržateľnému zvýšeniu príspevkov členských štátov. Zvýšenie príspevkov členských štátov o približne tretinu do roku 2027 v porovnaní s úrovňami v roku 2020 je najmä dôsledkom inflácie a reálneho rastu, čo povedie k podobným zvýšeniam v národných rozpočtoch v danom období. Zvyšok je sčasti dôsledkom vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a sčasti je vyvolaný posilnenými investíciami do spoločných priorít, ako sú výskum, digitalizácia, klíma, migrácia, bezpečnosť a obrana, ako aj vonkajšia činnosť Únie.

Ďalšie výrazné škrtby by Únii bránili v dosahovaní priorít a mali by okamžitý vplyv na úroveň podpory EÚ v regiónoch a pre európskych poľnohospodárov, študentov a výskumných pracovníkov. Vzhľadom na strategický program, ktorý schválila Európska rada v júni 2019, by to predstavovalo vážny problém.

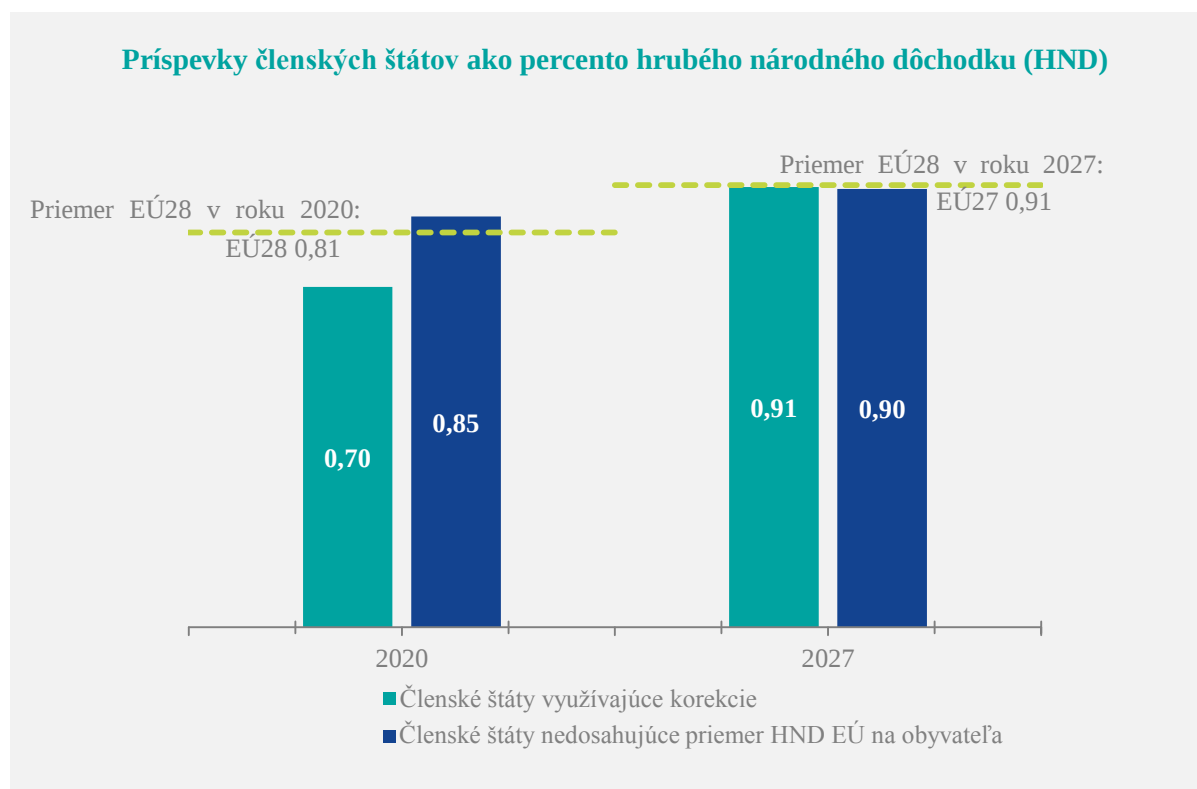
Európska rada preto musí urýchlene stanoviť realistický súbor výsledkov pre celkovú úroveň rozpočtu EÚ. Výrazné odchylenie sa od rovnováhy, ktorú nastoľuje návrh Komisie, by malo vážne dôsledky. Väčší rozpočet by Únii umožnil dosiahnuť viac spoločne, ale vytvoril by dodatočný tlak na príspevky členských štátov, hoci reforma systému financovania rozpočtu EÚ, ako ju navrhla Komisia, by tento vplyv zmiernila. Naopak, menší rozpočet by mal škodlivý vplyv na schopnosť Únie efektívne vykonávať strategický program a priority Únie. Narušilo by to modernizáciu našich politík a našu schopnosť riešiť naliehavé nové priority.

3. Spravodlivejší prístup k financovaniu rozpočtu EÚ

Úspešné programy so silnou pridanou hodnotou EÚ prinášajú úžitok všetkým bez ohľadu na to, kde sa investícia realizuje. Prínosy členstva v Únii navyše výrazne presahujú rozpočtové príjmy. To je dôvod, prečo je krátkozraké zameranie na dosiahnutie „čisté saldo“ vážnou chybou. Je to rozpočet pre

všetkých Európanov, ktorý investuje do oblastí, v ktorých spojenie zdrojov na úrovni EÚ môže prispieť k dosiahnutiu toho, čo vnútroštátne rozpočty osve dosiahnuť nemôžu.

V súčasnosti príspevok každého členského štátu do rozpočtu EÚ neodráža solidaritu ani relatívnu prosperitu. Zavedenie úľav a korekcií v priebehu času viedlo k vzniku neprehľadného a nespravodlivého systému. Členské štáty, ktoré využívajú úľavy, prispievajú nižším podielom svojich príjmov než ostatné členské štáty. Najbohatšie členské štáty platia, pokiaľ ide o ich hrubý národný dôchodok na obyvateľa v percentuálnom vyjadrení, najmenej.

Vystúpenie Spojeného kráľovstva a expirácia iných korekcií automaticky ukončí súčasný zložitý systém úľav a korekcií. Je to správny vývoj, a to v neposlednom rade preto, lebo logika, ktorá sa uplatnila vo Fontainebleau, už dnes nie je relevantná. V roku 1984 bolo Spojené kráľovstvo pomerne chudobným členským štátom a rozpočtu dominovali poľnohospodárske transfery. Súčasná situácia je veľmi odlišná: členské štáty, ktoré využívajú úľavy, patria medzi najviac prosperujúce krajiny v Únii a výdavky EÚ sa výrazne rozvinuli a sú viac diverzifikované. Komisia preto navrhla, aby sa uplatňovanie úľav postupne počas obdobia piatich rokov ukončilo. **Nastal čas, aby sa Európska rada dohodla na spravodlivejšom a transparentnejšom systéme, v ktorom sa budú na všetkých uplatňovať rovnaké pravidlá.**

Európska rada by tiež mala poskytnúť potrebný impulz pre prebiehajúcu prácu na určení nových zdrojov financovania rozpočtu EÚ. Zavedenie nových zdrojov príjmov má dvojaký prínos. Pomohlo by to vytvoriť užšie prepojenie medzi rozpočtom a politickými prioritami, akou je politika v oblasti klímy. Pomohlo by to tiež zmierniť nárast príspevkov členských štátov.

V súčasnosti má medzi členskými štátmi širokú podporu nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov. Rastie podpora nového vlastného zdroja súvisiaceho so systémom EÚ na obchodovanie s emisiami. Zvolená predsedníčka Európskej komisie takisto oznámila, že navrhne právne predpisy na rozšírenie tohto systému na sektor námornej dopravy a zníženie bezodplatného prideľovania emisných kvót sektoru leteckej dopravy. Mohli by sa preskúmať aj ďalšie možné zdroje príjmov.

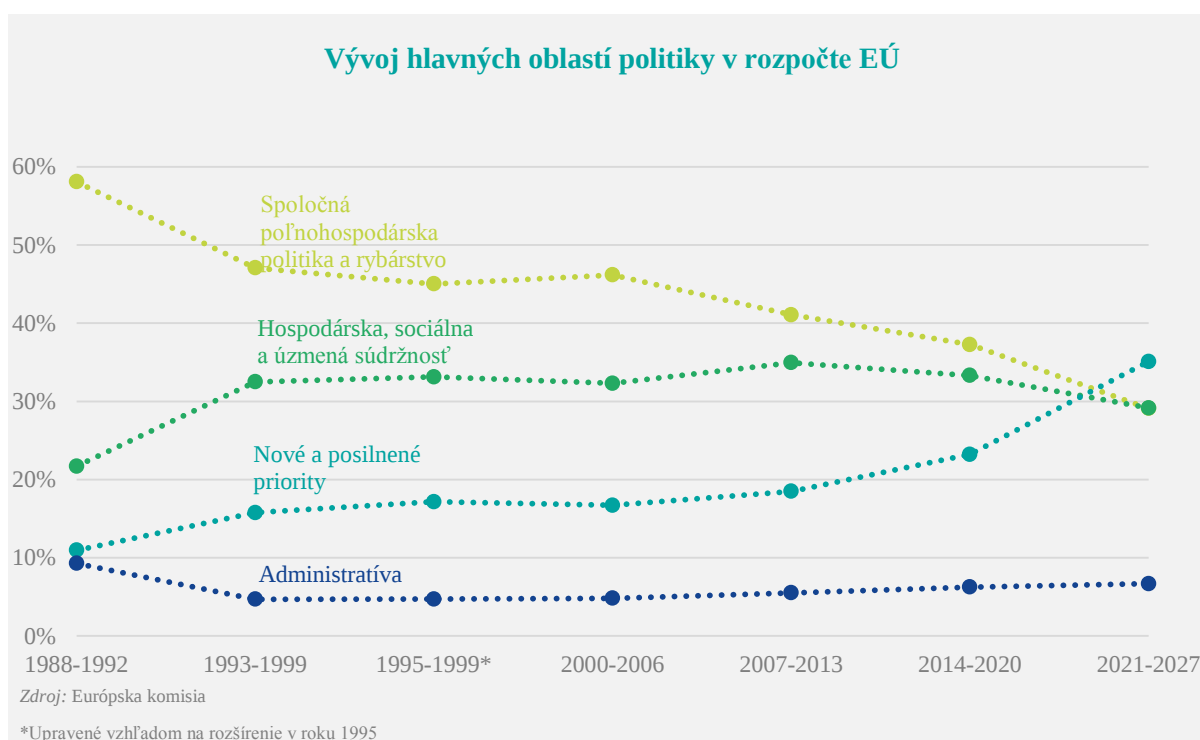
Väčšina zo zúčastnených strán uznáva, že súčasná situácia už nie je udržateľná. Európsky parlament dal jasne najavo, že reforma systému vlastných zdrojov a diverzifikácia zdrojov príjmov budú

dôležitým faktorom pri schvaľovaní budúceho finančného rámca. **Mala by sa urýchlene dokončiť práca, aby sa pripravila pôda pre konečné rozhodnutia o nových vlastných zdrojoch ako súčasť vyváženej dohody.**

4. Moderný rozpočet pre budúcnosť orientovaný na výsledky

Základnou črtou budúceho finančného rámca musí byť modernizácia. To si vyžaduje prehodnotenie rovnováhy medzi výdavkovými oblasťami a prepracovanie programov s cieľom maximalizovať ich účinnosť a podporu, ktorú poskytujú politickým prioritám. Diskusia o výške rozpočtu nemôže byť oddelená od jeho návrhu: financovanie je užitočné len vtedy, ak je dobre ciele a efektívne implementované.

Moderný rozpočet znamená novú rovnováhu medzi výdavkovými politikami. **Európska rada musí preto zabezpečiť, aby v konečnej dohode bola zachovaná rovnováha navrhovaná Komisiou a aby váha nových priorit bola väčšia.**

Európska rada by tiež mala podporovať modernizáciu politiky súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktoré budú naďalej zohrávať kľúčovú úlohu pri formovaní budúcnosti Európy. Komisia navrhla modernizáciu týchto základných pilierov rozpočtu EÚ tak, aby sa naďalej vyvíjali v súlade s novými prioritami – vrátane väčších ambícií v oblasti klímy a životného prostredia – a meniacou sa hospodárskou a sociálnou realitou.

V ďalšom finančnom rámci sa musí klať silný dôraz na súdržnosť politík, posilnenie prepojenia medzi financovaním a politickými prioritami a na zabezpečenie toho, aby boli vytvorené podmienky na dosiahnutie maximálneho účinku programov. Musí to byť moderný rozpočet orientovaný na výsledky.

Európska rada by mala dôrazne podporovať opatrenia, ktoré prispievajú k účinnejšiemu plneniu rozpočtu a posilňujú prepojenie medzi programami a politickými prioritami Únie. K takémuto silnému prepojeniu by mali prispieť najmä tieto prvky:

- **Ambiciózný prístup k opatreniam v oblasti klímy:** minimálne 25 % výdavkov bude prispievať k plneniu cieľov v oblasti klímy – je to ambiciózný cieľ a možno ho spoľahlivo dosiahnuť prostredníctvom sektorových cieľov a začlenenia opatrení v oblasti klímy do všetkých príslušných

finančných programov. Na účely politickej súdržnosti je dôležité prijať spoľahlivé predpisy na zvýšenie odolnosti proti zmene klímy. Sústredením kritického objemu podpory EÚ na opatrenia v oblasti klímy a zavedením nového alokačného kritéria v oblasti súdržnosti v spojení s emisiami skleníkových plynov sa takisto umožní, aby rozpočet EÚ vo väčšej miere prispieval k politickým prioritám Únie. Fond pre spravodlivú transformáciu, ktorého vytvorenie oznámila zvolená predsedníčka Komisie, ešte viac posilní orientáciu na dosiahnutie spravodlivej a efektívnej transformácie vzhľadom na otázku klímy.

- **Komplexná rozpočtová reakcia na výzvy v oblasti migrácie:** bude potrebné výrazné zvýšenie zdrojov pre vnútorné aj vonkajšie nástroje, silná podpora pre členské štáty a regióny, ktoré čelia najväčším výzvam a nesú najväčšiu záťaž, a lepšia schopnosť reagovať tak, aby sa finančné prostriedky rýchlo sústredili tam, kde je to najviac potrebné.
- **Využitie celého objemu rozpočtu EÚ na podporu vnútroštátnych reforiem a investičných priorít** schválených v rámci procesu európskeho semestra. Podobne by sa malo zachovať silné prepojenie medzi financovaním politiky súdržnosti a hospodárskym riadením EÚ, aby sa zabezpečilo účinné plnenie rozpočtu. Nové nástroje, ako je rozpočtový nástroj pre konvergenciu a konkurencieschopnosť eurozóny, takisto urýchlia zásadné štrukturálne reformy a investície.
- **Posilnená podpora vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv** prostredníctvom rozšíreného Európskeho sociálneho fondu plus so zameraním na investície do ľudí a sociálnu súdržnosť.

Dôležitým prvkom budúceho finančného rámca je posilnený súbor nástrojov na **ochranu rozpočtu EÚ v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti právneho štátu**. Ide o ochranný mechanizmus pokrývajúci všetky výdavkové oblasti, ktorý má zabezpečiť, aby sa rozpočet EÚ plnil efektívne. Nejde o formu sankcie namierenej proti konkrétnym členským štátom.

5. Záver – cesta k dohode

Rokovania o budúcom finančnom rámci vstupujú do rozhodujúcej fázy. Technická práca od predloženia návrhov Komisie v máji 2018 pokročila bezprecedentnou rýchlosťou a poskytuje solídne východisko pre záverečnú fázu práce. Času však zostáva len veľmi málo. Je potrebné podniknúť ešte veľa krokov pred tým, než sa 1. januára 2021 bude môcť začať realizácia nových programov. Bez rýchlej dohody v rámci Európskej rady by oneskorenia základných investícií a projektov mohli byť dokonca dlhšie, než k akým došlo na začiatku súčasného obdobia. Dosah na prijímateľov finančných prostriedkov EÚ v celej Únii by bol značný.

Politický cieľ v podobe dosiahnutia dohody v Európskej rade do konca roka je ambiciózny, ale nie nereálny. Ďalším krokom je októbrové zasadnutie Európskej rady, ktoré by malo poskytnúť politické usmernenie týkajúce sa kľúčových otázok uvedených v tomto oznámení. Tieto otázky sú úzko prepojené: kľúčom k úspechu bude nájdenie spravodlivého a vyváženého balíka, ktorý bude spájať:

- celkovú úroveň financovania zodpovedajúcu spoločným prioritám Únie;
- moderný rozpočet so správnou rovnováhou medzi politikami a silným zameraním na pridanú hodnotu EÚ;
- transparentnejší prístup k financovaniu rozpočtu EÚ a zavedenie nových zdrojov príjmov na podporu priorít a zníženie záťaže, pokiaľ ide o príspevky členských štátov; ako aj
- väčšiu súdržnosť politík prostredníctvom užšieho prepojenia financovania a politických priorít a posilnenia súboru nástrojov na ochranu rozpočtu.

Komisia vyzýva Európsku radu, aby poskytla jasné usmernenia k týmto bodom, a pritom v plnej miere zohľadnila názory vyjadrené Európskym parlamentom.

Európsky parlament a Rada by mali čo najrýchlejšie pokračovať v práci na sektorových finančných programoch, pričom by mali vychádzať zo značného pokroku, ktorý sa už dosiahol.

Komisia je naďalej plne odhodlaná úzko spolupracovať s Európskym parlamentom, Európskou radou a Radou s cieľom včas a úspešne ukončiť tieto zásadné rokovania.